

Datum
2023-12-29

Er referens
Fö2023/01478
Vår referens
FS

Försvarsdepartementet
fo.remissvar@regeringskansliet.se
fo.ssk@regeringskansliet.se

Remissvar avseende betänkandet En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50)

TechSverige har beretts tillfälle att lämna ett remissvar avseende rubricerat betänkande (dnr Fö2023/01478).

TechSverige är en bransch- och arbetsgivarorganisation för företag inom techsektorn med drygt 1 400 medlemsföretag – som sammantaget har närmare 100 000 medarbetare i Sverige. TechSverige ingår i förbundsgruppen Almega och i Svenskt Näringsliv.

Inledningsvis vill TechSverige välkomna arbetet med försörjningsberedskap i Sverige. TechSverige och våra medlemmar vill bidra till utvecklingen av en välfungerande och ändamålsenlig modell för försörjningsberedskap.

Som noteras nedan angrips TechSveriges medlemmars verksamheter redan i fredstid av främmande makt och kriminella aktörer. Detta understryker ytterligare behovet av ett regelverk som bidrar till höjd säkerhet, men också till konkurrenskraft och innovationsförmåga och utan snedvridande regler och avgifter. Här i finns ett direkt intresse för staten.

Vi har noterat att vår bransch och våra medlemmar särskilt pekas ut av både Nato och Försvarsmakten. Det är i sig ett tecken på den viktiga roll våra medlemmar och deras verksamhet spelar i totalförsvaret och för andra sektorer redan under normala förhållanden. Medlemmarna kan och vill bidra till försörjningsberedskapen och totalförsvaret. För att det ska fungera på bästa sätt behöver reglerna ta hänsyn till dessa företags villkor.

Sammanfattning

1. TechSveriges kommentarer till några särskilda avsnitt

Beredskapsavgiften för elektronisk kommunikation bör avvecklas. TechSverige delar bedömningen i betänkandet om att det inte är möjligt att tillämpa avgiftsfinansiering på samhällets försörjningsberedskap i sin helhet. Frivillighet, avtal och ersättning bör vara ledorden (avsnitt 16.1.4).

TechSverige anser att det är positivt att betänkandet slår fast att staten har det huvudsakliga ansvaret för försörjningsberedskapen och att avgifter inte ska användas (16.3.4).

Sedan tidigare har TechSverige noterat att både Försvarsmakten och Nato har pekat ut området elektroniska kommunikationer. Det kommer att ställa stora krav på samordningsförmåga mellan myndigheterna (9.4).

Det är viktigt att Post- och telestyrelsen ges rätt möjligheter att samordnade arbetet så att det inte i onödan tynger företagen i arbetet med försörjningsberedskapsanalyser (9.5.2).

2. Övergripande om försörjningsberedskap

Uppdatera synen på försörjningsberedskapen ytterligare. Svensk försörjningsberedskap är helt beroende av det privata näringslivet. Techbranschen bidrar med program, system, kommunikation och andra tjänster som i dag ofta är avgörande i en verksamhet.

Företagsklimatet påverkar försörjningsberedskapen

Försörjningsberedskap behöver betraktas i ett bredare perspektiv sett till allt från näringslivsklimatet till förmågorna som företagen har i Sverige. Företag som vill investera och stanna i Sverige är en förutsättning för att kunna skapa en god försörjningsberedskap.

Sverige angrips redan i dag

Andra än TechSverige har också påpekat att allvarlig cyberbrottslighet, cyberattacker, underrättelseinhämtning i nät och system m.m. i syfte att skada både privata och offentliga organisationer redan i dag pågår – riktade mot Sverige och svenska intressen – inte minst i techbranschen.

3. Synpunkter på betänkandet i stort

TechSverige anser att det är positivt att betänkandet slår fast att staten har det huvudsakliga ansvaret för försörjningsberedskapen som

- tydliggör att staten bär huvudansvaret för försörjningsberedskapen och dess finansiering
- är tydlig med att företagens försörjningsberedskap främst ska regleras genom avtal
- poängterar att privata aktörer i stor utsträckning äger, driver och finansierar många av de viktigaste samhällsfunktionerna.

Följande aspekter, som utvecklas i texten i remissvaret, menar TechSverige är viktiga att framhålla:

- Betänkandet har primärt ett nationellt och statligt perspektiv. Behovet av att samarbeta med andra länder bör förtydligas.
- Det finns otydligheter vad gäller beredskapsnivåer i förslagen.
- Förslagen innebär en stor arbetsbörda för företagen.
- Det finns en risk för att förslagen i betänkandet ej är förenliga med gällande lagstiftning inom andra områden.

4. TechSveriges synpunkter på förslag i betänkandet

TechSverige lämnar synpunkter på några andra förslag i betänkandet:

- Det blir en svår roll för den nationellt samordnande myndigheten
  - myndigheten behöver förstärkas med kompetens inom en rad områden
  - det finns ett starkt behov av öppenhet vid inrättande av ett försörjningsberedskapsråd
  - det kommer att krävas mycket av myndigheten att vara kontaktpunkt för företag i vitt skilda frågor.
- Försörjningsanalyserna kommer att vara utmanande i flera perspektiv
  - syfte, detaljeringsgrad och tidsperspektiv måste tydliggöras och begränsas i den informationsinhämtning som föreslås
  - sekretess måste säkerställas för företagsinformation
  - behovet av informationsdelning.
- Kommerskollegiums uppdrag bör också ta hänsyn till tjänster samt digitaliseringen av handel och flöden.

1. TechSveriges kommentarer till några särskilda avsnitt

Nedan lämnar TechSverige synpunkter på några avsnitt i betänkandet.

Avsnitt 16.1.4 Vår analys och bedömning av möjligheten att avgiftsfinansiera delar av försörjningsberedskapen

TechSverige delar bedömningen om att det inte är möjligt att tillämpa avgiftsfinansiering på samhällets försörjningsberedskap i sin helhet. Frivillighet, avtal och ersättning bör vara ledorden. Vidare bör beredskapsavgiften för elektronisk kommunikation avvecklas.

Regeringen bör ta konsekvenserna av den kritiska framställningen av avgifterna som tas ut inom elektronisk kommunikation och betänkandets allmänna avrådan från att använda avgifter som finansiering och därför avskaffa beredskapsavgiften inom elektronisk kommunikation.

I sektorn elektronisk kommunikation tas i dag ut 100 miljoner kronor i avgifter från operatörer per år, vilket dränerar sektorn på medel som kunde ha använts för investeringar i bättre och säkrare tjänster. I betänkandet redogörs för flera problem med sådana avgifter. Till dem kan ytterligare skäl för en avveckling läggas.

Beredskapsavgiften är en rest från en monopolmarknad där avgifterna i praktiken samlades in från en dominerande aktör och användes för att stärka det fasta telenätet för totalförsvaret. I dag är situationen en helt annan. Det gamla fasta kopparnätet har ersatts av hundratals lokala och nationella fibernät, flera konkurrerande mobilnät och bredband via satellit. Den traditionella fasta telefonitjänsten har alltmer ersatts av konkurrerande mobiltelefoni, meddelandetjänster och kommunikation via internetbaserade program (appar).

En relevant jämförelse är finansieringen av samhällsomfattande tjänster (SOT) som säkerställer att alla konsumenter och företag har tillgång till grundläggande internet och telefoni. Historiskt hade den dominerande aktören på marknaden en skyldighet att leverera tjänster till alla. När alternativen på marknaden ökade och konkurrensen hårdnade övergavs systemet och ersattes med en modell där staten avsätter medel till PTS som upphandlar tjänster till dem som inte erbjuds en lösning av marknaden. På en dynamisk marknad med många aktörer innebär avgifter och system som särbehandlar delar av marknaden en snedvridning av konkurrensen med negativa effekter på samhället som följd.

Till skillnad från lokala elnät med ensamrätt att driva verksamhet finns det ingen möjlighet på en marknad med flera konkurrerande infrastrukturer och tjänster att föra avgiften vidare till slutkunder.

Det finns ingen direkt koppling mellan vilka som betalar avgiften (och storleken på avgiften) och betydelse av den aktören, dess nät och andra bidrag till robustheten i elektronisk kommunikation. Avgiften riskerar därtill att snedvrider konkurrensen på marknaden då den som betalar inte får motsvarande bidrag för robustethöjande åtgärder utan i stället kan tvingas finansiera sina konkurrenters robusthet. Bolag som står utanför avgiftssystemet får en direkt konkurrensfördel.

Regeringen har också tillfört andra medel som används för att säkra elektroniska kommunikationer, liksom omfattande satsningar på både militärt och civilt försvar. PTS får drygt 70 miljoner kronor från statens budget som i praktiken används till samma sorts åtgärder som medlen från avgiftsfinansieringen. Därutöver kan PTS söka medel från MSB till s.k. samverkansprojekt för att stärka samhällets krisberedskap och försvarsförmåga. Både Försvarsmakten och Nato pekar ut området elektroniska kommunikationer som kritiskt. Med ökning av bara anslagen för militärt försvar med mer än 27 miljarder kronor 2023 och 2024 är det mer rimligt och mer rationellt att åtgärder inom elektronisk kommunikation finansieras över statsbudgeten.

Sålunda finns det i dag, vid sidan av avgiftsfinansieringen, etablerade system som är betydligt mer konkurrensneutrala och som inte tynger ner en sektor som är viktig för hela Sveriges utveckling.

Beredskapsavgiften är inte framtagen utifrån dagens marknadssituation och medför därför flera negativa konsekvenser för marknadens utveckling. Den innebär dessutom en merkostnad att administrera. Avgiften tillför helt enkelt inte så mycket längre, innebär kostnader att administrera, är möjligen svårare att inrikta samt riskerar att bidra till en felaktig bild av behoven inom elektronisk kommunikation.

Av att döma av de remissyttranden som hade publicerats på Regeringskansliets webbplats per den 27 december 2023 tycks inte heller betänkandets bedömning av det olämpliga med avgiftsfinansiering ifrågasättas. Tvärtom är det ett antal remissinstanser som går längre och ytterligare inskräper betänkandes syn, nedan två exempel.

Svenskt Näringsliv:

Svenskt Näringsliv instämmer i och vill påtala vikten av att avgiftsfinansiering endast ska användas i undantagsfall och på mycket avgränsade marknader. Det föreligger därför ett behov av att även befintliga beredskapsavgifter och andra sektorsspecifika avgifter ses över. Samma principer måste tillämpas på både befintliga avgifter som kommande system.

Teknikföretagen och SOFF:

Teknikföretagen och SOFF instämmer i och vill påtala vikten av att avgiftsfinansiering endast ska användas i undantagsfall och på mycket avgränsade marknader. Av detta skäl ser vi behov av att befintliga beredskapsavgifter och andra sektorsspecifika avgifter ses över. Samma principer måste gälla för dagens avgifter som för avgifter i ett kommande system.

Regeringen bör ta intryck av betänkandets syn på avgifter, liksom av remissyttranden, om det olämpliga med avgiftsfinansiering av detta slag och lämna förslag som skyndsamt avvecklar den beredskapsavgift som tas ut av företag inom sektorn elektronisk kommunikation.

Avsnitt 16.3.4 Överväganden och förslag: Finansieringsprinciper för försörjningsberedskapen

TechSverige har inga invändningar mot finansieringsprinciperna. TechSverige anser att det är positivt att betänkandet slår fast att staten har det huvudsakliga ansvaret för försörjningsberedskapen.

TechSverige välkomnar också att betänkandet så tydligt lyfter fram upphandling och avtal som den primära väg som bör användas för att bygga försörjningsberedskap. Detta då avtal skapar tydlighet mot enskilda företag.

Nivån på grundberedskapen måste dock vara balanserad och reglering bör endast användas undantagsvis. Om den lagreglerade grundberedskapen blir för hög kommer detta att leda till att inträdeshindren på den svenska marknaden blir för höga. Det kan i förlängningen också minska försörjningsberedskapen.

TechSverige instämmer i och vill framhålla vikten av att avgiftsfinansiering endast ska användas i undantagsfall och på mycket avgränsade marknader. Den särskilda avgiften för elektroniska kommunikationer bör avvecklas då det i betänkandet blir tydligt att avgiften inte möter sådana krav. Principerna bör alltså tillämpas på befintlig finansiering.

Det är välkommet att betänkandet framhåller att varje reglering ”av företag på försörjningsberedskapens område bör givetvis ta hänsyn till att inte skapa orimliga

kostnader för företagen.” Möjligen är det också en tämlig låg ambitionsnivå. Ambitionen bör vara högre och syfta till effektiva åtgärder till lägsta kostnad.

I avsnittet redogörs det för faktorer man bör ta hänsyn till i finansieringen. Det är välkommet att betänkandet är tydligt med att eventuella avgifter noga ska prövas. Här bör även faktorer som konkurrenskraft, konkurrensnackdelar och liknande tas med. Det gäller både mellan aktörer i landet och den internationella konkurrenskraften för Sverige. Sammantaget stärker avsnittet ytterligare bilden av att beredskapsavgiften för elektronisk kommunikation bör avvecklas. Se vidare om avsnittet 16.3.4 ovan.

Avsnitt 9.4 Arbetet med försörjningsanalyser begränsas till vissa beredskapssektorer

TechSverige har inga invändningar mot bedömningen rörande vilka beredskapssektorer arbetet med försörjningsanalyser ska begränsas till, men både Försvarsmakten och Natos krav måste beaktas. Det ger också ytterligare skäl till att beredskapsavgiften för elektroniska kommunikationer bör avvecklas.

Sedan tidigare har TechSverige noterat att både Försvarsmakten och Nato pekar ut betydelsen av området elektroniska kommunikationer (motståndskraftiga civila kommunikationssystem) för sina behov och uppgifter. Sammantaget kommer det att ställas stora krav på samordningsförmåga mellan beredskapsmyndigheter, sektorsmyndigheter, Försvarsmakten och den nationellt samordnande funktionen på att utföra sina uppgifter effektivt och så lite betungande som möjligt för företagen. Arbetet bör också löpande utvärderas. Vidare är dessa två organisationers krav tillräckliga skäl för att se över finansieringen och avveckla beredskapsavgiften inom elektroniska kommunikationer, som beskrivits ovan om avsnitt 16.3.4.

Avsnitt 9.5.2 Vissa sektorsansvariga myndigheters uppgifter

TechSverige har inga invändningar mot att Post- och telestyrelsen ska göra försörjningsanalyser, men det kommer att ställa stora krav på myndighetens samordningsförmåga.

Post- och telestyrelsen har andra uppdrag som ligger nära det föreslagna uppdraget att göra försörjningsanalyser. Det är viktigt att myndigheten ges rätt möjligheter att samordna arbetet så att det inte i onödan tynger företagen.

Vidare är uppgiften att göra analyser av hela samhällets behov inom en sektor svår att genomföra utan omfattande kontakter med aktörer i sektorn. Som noteras i betänkandet bör man undvika att samma företag kontaktas flera gånger av myndigheterna – det bör även samordnas med andra åtgärder och kontakter baserad på annan lagstiftning än om försörjningsberedskap. I betänkandet uttrycks också något liknande avseende kraven på näringsidkare m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen:

Det bör i sammanhanget framhållas att det givetvis är viktigt att näringslivet inte betungas mer än nödvändigt och att myndigheten i första hand bör undersöka i vilken utsträckning det är möjligt att få uppgifter på annat sätt än genom en formell uppgiftsinhämtning (s. 280).

2. Övergripande om försörjningsberedskap

Nedan ger TechSverige några övergripande kommentarer om försörjningsberedskap.

Uppdatera synen på försörjningsberedskapen ytterligare

Svensk försörjningsberedskap är helt beroende av det privata näringslivet och företagen har allmänt sett en stor vilja, innovationskraft och förmåga att bidra i att stärka försörjningsberedskapen. TechSveriges medlemsföretag verkar på en global marknad med hård konkurrens. Det är allt från småföretag med svenska ägare, till stora multinationella företag med utländska eller svenska ägare. Det kan t.ex. innebära att viktiga förutsättningar för verksamheten beror på internationella förhållanden eller att samarbetspartner och anställda återfinns utomlands. Det är viktigt att Sverige samarbetar med partnerländer och kommande allierade länder för att trygga försörjningsberedskapen. Tekniska krav snarare än företags geografiska hemvist bör t.ex. beaktas för att nå resultat.

Beskrivningen i betänkandet handlar mycket om försörjningsberedskapen utifrån varor och produkter att lagra eller producera. Techbranschen bidrar också med program, system, kommunikation och andra tjänster som i dag ofta är avgörande i en verksamhet. Det finns också viktiga beroenden av nationella och internationella data- och informationsflöden. Det är viktigt att både privata och offentliga verksamheter har goda möjligheter att ta del av den senaste och den mest avancerade tekniken för att öka sin försörjningsberedskap, inte minst inom informations- och cybersäkerhet. Här bör man dra lärdomar från Ukraina, där krav på datahemvist i landet visade sig vara kontraproduktivt när de förnyade krigshandlingarna inleddes. I hast var man tvungen att tillåta och öka möjligheten att t.ex. flytta och lagra data för viktiga samhällstjänster utomlands.

Företagsklimatet påverkar försörjningsberedskapen

Försörjningsberedskap behöver betraktas i ett bredare perspektiv sett till allt från näringslivsklimatet till förmågorna som företagen har i Sverige. Företag som vill investera och stanna i Sverige är en förutsättning för att kunna skapa en god försörjningsberedskap. Konkurrensen från andra länder är hård och goda marknadsförutsättningar är viktigt för att företag ska vilja verka i, investera i och etablera sig i Sverige.

En orimlig förväntan och kravställning på företagens åtaganden kan få avsevärd negativ inverkan på Sveriges attraktivitet som verksamhetsland och företagets vilja att investera i Sverige. Företagsklimatet påverkas av många faktorer som elförsörjning, statliga FoU-investeringar, skatteregler och kostnadsdrivande lagkrav etc. Detta måste noga beaktas när regeringen går vidare med förslag inom försörjningsberedskap.

För komplicerade, kostnadsdrivande eller på annat sätt snedvridande regler och åtgärder i syfte att höja försörjningsberedskapen skulle alltså kunna få helt motsatt effekt: ett sämre företagsklimat ger en sämre försörjningsberedskap.

Techbranschens står för 11 procent av Sveriges export, en andel som år 2022 landade på närmare 350 miljarder kronor. Det innebär att tech är ett av Sveriges tyngsta exportsegment och viktig för landets samlade inkomster. Det är centralt att exporten så långt det är möjligt kan upprätthållas i en kris- eller krigssituation.

Sverige och techsektorn angrips redan i dag

Andra än TechSverige har också påpekat att allvarlig cyberbrottslighet, cyberattacker, underrättelseinhämtning i nät och system m.m. i syfte att skada både privata och offentliga organisationer redan i dag pågår riktade mot Sverige och svenska intressen. Det gäller inte minst inom techsektorn, elektronisk kommunikation och andra it-verksamheter. Det gör också att det finns både ett behov och en förväntan på att staten också bidrar till att öka skyddet, bl.a. i syfte att kunna ha en god försörjningsberedskap.

3. TechSveriges synpunkter på betänkandet i stort

Den övergripande ansvarsfördelningen

Det är mycket angeläget att understryka att förhållandet till näringslivet bör grundas på frivillighet, avtal m.m. och inte genom tvingande lagstiftning. Vidare bör det vara en princip att åtgärder som går utöver vad som är kommersiellt motiverat ska ersättas av staten.

TechSverige är positiv till den övergripande beskrivningen av ansvarsfördelningen och avgörande förhållanden för försörjningsberedskapen som

- tydliggör att staten bär huvudansvaret för försörjningsberedskapen och dess finansiering
- är tydlig med att företagets försörjningsberedskap främst ska regleras genom avtal
- poängterar att privata aktörer i stor utsträckning äger, driver och finansierar många av de viktigaste samhällsfunktionerna och tjänsterna och att näringslivet därmed är av central betydelse för totalförsvaret och för försörjningsberedskapen.

Betänkandet antar ett nationellt och statligt perspektiv

Behovet av att samarbeta med partnerländer och blivande allierade länder bör förtydligas. Framställningen i betänkandet har ett utpräglat nationellt perspektiv. EU- och Nato-perspektiven behöver belysas ytterligare. Sverige kommer att ha viktiga samarbeten och förpliktelser gentemot andra länder. Det rymmer även fördelar då t.ex. företag äger infrastruktur t.ex. i flera nordiska och baltiska länder och skulle kunna bli effektivare genom samordning.

Betänkandet analyserar frågan i ett primärt statligt perspektiv utan att en övergripande analys gjorts av förslagets påverkan på företagen. Detta trots att förslagen till mycket stor del berör företag.

TechSverige delar synen att en god samverkan mellan företag och staten är nödvändig för att, över tid, bygga och säkerställa hög robusthet och uthållighet. För att denna samverkan ska kunna fungera, i fredstida kris och gråzon, höjd beredskap och ytterst krig, måste den byggas upp, övas och aktivt utvecklas i fred samt beakta den internationella kontexten.

Det system som tas fram, måste vara trovärdigt för både företagen och staten för att den ska fungera. Fredstida avtal syftande till samverkan i fred, höjd beredskap och krig måste finnas på plats liksom tydliga och väl avgränsade åtaganden såväl från statens sida gentemot företagen som från företagens sida gentemot staten.

Otydligheter i betänkandets förslag vad gäller beredskapsnivåer

I kommittédirektiven framgår det att "Förslagen ska syfta till att stärka Sveriges förmåga att upprätthålla en nödvändig försörjning vid fredstida krissituationer, höjd beredskap och ytterst krig."

TechSverige anser att betänkandet är otydligt huruvida åtgärder som krävs av näringslivet för att säkra försörjningsförmågan i fredstida krissituationer ska säkerställas genom avtal eller lag.

Avtal är frivilliga för näringslivet och lagstiftning kan inskränka på näringslivets konkurrenskraft, som i sin tur är det som bygger en stor del av det svenska totalförsvarets kompetens och resurser. Utan handel, data- och informationsflöden samt svenska företag som är konkurrenskraftiga, urholkas det svenska totalförsvaret. Dessutom är definitionen av fredstida krissituation subjektiv och otydlig genom att den beror på en bedömning av allvarligheten i konsekvenserna av krisen, vilket inte heller går att avgöra förrän krisen är över. Således har betänkandet inte beskrivit hur försörjningssäkerheten kan säkerställas i fredstida krissituationer.

Begreppet totalförsvarsviktig verksamhet används i betänkandet, det behöver dock klargöras vad det omfattar. Även begreppet planering inför höjd beredskap behöver tydliggöras, så att det framgår vad som omfattas av begreppet planering.

Stor arbetsbörda för i Sverige verksamma företag

TechSverige bedömer att företagens arbetsbörda i försörjningsanalysarbetet kommer att bli stor. Flera offentliga aktörer kan komma att kontakta företagen under arbetet, vilket kommer att leda till otydligheter och extra arbete. Dessutom finns risk för felaktiga bedömningar, då likartad information samlas in från samma företag av olika myndigheter. TechSverige ser ett behov av samlande och samordnande arbete från staten, kanske också oftast på riksnivå för att undvika regionala eller lokala skillnader och onödigt arbete.

Förenlighet med lagstiftning inom andra områden än totalförsvaret

Betänkandet redogör för att det finns flera lagar som företagen måste förhålla sig till t.ex. aktiebolagslagen, lagen om företagshemligheter, insider- och konkurrenslagstiftningen. Den framtida lagstiftningen är tvingande och tillåter inte utlämnande av företagsspecifik information utan mycket omfattande sekretessgarantier.

Områdena påverkas även av EU-rätten, vilket måste beaktas. Informationen som begärs av företagen kommer med stor sannolikhet att beröra områden som omfattas av denna lagstiftning och som kan vara mycket känslig. Det är även oklart vad som händer om företag väljer att endast lämna delar eller ingen information. Här ger betänkandet inget förtydligande, vilket TechSverige anser är olyckligt då det riskerar att skapa problem vid inrapportering.

Befintlig lagstiftning behöver ses i ett internationellt perspektiv. Tvångslagstiftningar som förfogandelagstiftning eller tillämpande av exportrestriktioner riskerar att direkt påverka andra länder, även Sveriges samarbetspartner och kommande allierade. Något som kan få negativa konsekvenser. Det är därför också viktigt att Sverige arbetar tillsammans med t.ex. medlemsstater i EU och blivande allierade i Nato och använder en riskbaserad ansats som bygger på tekniska krav eller mål.

När det gäller upphandling har andra länder, såväl inom EU som utanför EU, en mer flexibel inställning och möjlighet att skapa riktade upphandlingar. Det är något som Sverige borde se över för att skapa större möjligheter till en förbättrad försörjningsberedskap.

4. TechSveriges synpunkter på förslag i betänkandet

Svår roll för den nationellt samordnande funktionen

TechSverige tillstyrker utpekandet av MSB som den ansvariga myndigheten för funktionen. Samtidigt finns det anledning att befara att det är mycket omfattande arbetsuppgifter som läggs på MSB. Det kommer att ställa stora krav på myndigheten som nationellt samordnande funktion.

MSB:s uppdrag måste vara tydligt, för att det ska bli klart för alla parter vilken roll myndigheten ska ha. Kunskap och förståelse för hur i Sverige verksamma företag fungerar och i vilka sammanhang de verkar, behöver förstärkas på myndigheten. Företagen behöver regelbundet bjudas in till samverkan med myndigheten och tillåtas dela sina erfarenheter och insikter om t.ex. hur försörjningsberedskapen kan öka.

Öppenhet vid inrättande av ett försörjningsberedskapsråd

TechSverige tillstyrker förslaget om att inrätta ett försörjningsberedskapsråd. Det finns dock ett stort behov av öppenhet kring rådet och dess arbete.

Det är inte oproblematiskt att några få företag har tillgång till beslutsfattare etc. Det skapar en obalans i informationsflödet och kan påverka konkurrensutsatta marknader. Att endast vända sig till vissa företag eller vissa grupperingar riskerar att negativt påverka företagens förtroende för samverkan med staten. Myndigheterna kan också bli bättre på att inkludera utländska företag som är verksamma i Sverige, då dessa kan ha erfarenheter från andra länders strategier och arbete för ökad försörjningsberedskap.

Utmanande roll som kontaktpunkt för företag

TechSverige tillstyrker MSB:s roll som kontaktpunkt för företag. Det är positivt att en aktör utpekats för denna roll, men rimligen kan uppdraget bli mycket omfattande. MSB:s kompetens på dessa områden måste förmodligen förstärkas i hög utsträckning.

Betänkandets förslag avseende statlig informationsinhämtning från företag

Syfte, detaljeringsgrad och tidsperspektiv måste tydliggöras och begränsas

TechSverige bedömer att betänkandets förslag avseende statliga myndigheters informationsinhämtning från företag, statliga myndigheters analysarbete och informationsspridning inom staten inte kan bedömas i sin helhet.

Enligt betänkandet ska försörjningsberedskapen utvecklas med en stor informationsinhämtning och analysarbete som grund. Det förslag på upplägg som betänkandet beskriver är komplext och innebär att stora mängder information ska flöda mellan aktörer i systemet. Betänkandet beskriver dock inte detaljeringsgraden på den information som begärs in, inte heller nivå, syfte eller tidsperspektiv för informationen i de olika delarna av informationsflödet. TechSverige ser en stor risk att stora mängder information begärs in, till liten nytta. Om förväntningarna är att de uppgifter som begärs in är på detaljerad nivå uppkommer än fler utmaningar: aktualitet, känslighet (både vad gäller säkerhet och konkurrens).

Sekretess måste säkerställas

TechSverige understryker att den information som inhämtas kan vara mycket känslig för företagen och att företagshemligheter måste skyddas.

Betänkandet pekar på att ett omfattande analysarbete behöver göras av myndigheter i respektive sektor. I betänkandet framgår att myndigheter kommer att behöva samla in uppgifter från näringsidkare om deras ekonomiska verksamhet, t.ex. uppgifter om tillverkning, prissättning, beroenden av andra leverantörer, leveranser eller olika typer av tekniska lösningar som företagen använder sig av i sin verksamhet. Dessa uppgifter kommer att utgöra företagshemligheter och vara av betydelse för näringsidkarens affärsförhållanden och konkurrensen på marknaden. Uppgifterna kan även vara marknadspåverkande. Information om ett svenskt företags förmåga och planering kan också vara av vikt för ett annat land. Den måste således hanteras inte bara av svenska konkurrensskäl utan med hänsyn till förhållanden i andra länder.

I betänkandet förs ett resonemang om att dessa uppgifter omfattas av sekretess. Eftersom det inte är tydligt, och ej heller fastställt, exakt vilken typ av information som ska och får samlas in finns det dock risk att information läcker ur systemet där flera myndigheter i flera led är inblandade, med begränsad kompetens inom varandras verksamhetsområde och begränsad kompetens om vad som är skyddsvärd information för företagen. Det finns även risk att företagshemlig information, samlas in och av okunskap läcks till obehöriga, i värsta fall till aktörer som begränsar näringsidkarens konkurrenskraft.

TechSverige anser att en fördjupad analys är nödvändig kring sekretess och hantering av information.

Informationsdelning

Medlemmar i TechSverige har i vissa fall framhållit att de får bättre information från utländska myndigheter än svenska inom vissa områden. Förtroende byggs genom informationsdelning. Om staten förväntar sig information från företagen måste även staten, genom Regeringskansliet och myndigheterna bli bättre på att föra en kontinuerlig dialog och förse företagen med hotbilder, skyddsbehov, planeringsinformation etc.

Förslaget om Kommerskollegiums utökade ansvar

Försörjningsberedskap bygger på en komplex väv av kommersiella förhållanden, fungerande handel, även med tjänster, och värdekedjor (inklusive data- och informationsflöden). TechSverige tillstyrker att Kommerskollegium bör få i uppdrag att analysera möjliga åtgärder för att i största möjliga utsträckning säkerställa handelsflöden och undersöka om det finns skäl att återuppta ett arbete tillsammans med andra myndigheter för att förbereda sådana åtgärder. Det bör också ta hänsyn till tjänster och digitalisering av handel och flöden. TechSverige vill dock framhålla att det är av stor vikt att Kommerskollegium även involverar företagen i detta arbete.

För TechSverige

Christina Ramm-Ericson
näringspolitisk chef

Fredrik Sand
näringspolitisk expert